

at besøge hver enkelt Skole og holde Control dermed; dette er Amts-skole-directionernes og Sogneforstanderskabernes Sag, men det er Over-skole-directeurens Sag at gjøre sig bekendt med Forholdene i de forskjellige Egne, at see med egne Øine, hvorledes Sagerne der staae, og med denne Erfaring at gaae Ministeren tilhaande i Afgjørelsen af de Sager, som han indstiller som Departementschef. Foreningen af disse to Momenter er netop det Giendommelige og Væsentlige ved denne Post, og dette kan ikke uden Skade savnes i Ministeriet og kan ikke erstattes af den locale Inspection. Det er saaledes, at jeg opfatter Sagen, og jeg troede tilstrækkelig tydelig at have udtalt det. Den ærede Minister talte fremdeles om, at jeg havde sagt, at der ikke havde fundet nogen grundig Undersøgelse Sted med Hensyn til dette Forhold, og henviste mig i saa Henseende til tidligere Forhandlinger. Min Anke gjaldt imidlertid ikke den tidligere Tid. Jeg fandt, at der ikke nu havde fundet nogen grundig Undersøgelse Sted om dette Punkt i Rigsdagen; thi nu er Sagen prøvet, og vi have vundet 10 Aars Erfaring, og det var derfor et Slags — jeg tillader mig at sige det — Anke, jeg rettede imod den ærede Minister, at han da Sagen var for i Folkethinget, hvor den laa for til en virkelig Afstemning, ikke gif dybere og nøiere ind paa den, ikke benyttede den indhentede Erfaring, saa Thinget bedre kunde blive istand til at dømme om den, men at han paa en Maade tog Parti og ikke var, som han udtalte, neutral, idet han just vendte sig imod den, der netop hævdede denne Post, uden at han havde noget at sige til Forsvar for den. Den ærede Minister sagde vel, at det skulde være ham kjær at faae en Departementschef til, naar Thinget vilde give ham en saadan, men at han ikke troede at behøve ham; jeg troer imidlertid ikke, at Thinget falder paa at give en Minister en Departementschef efter en saadan Erklæring. Den ærede Minister endte endelig med en Udtalelse, som jeg maa beklage, jeg ikke ret forstod, idet han sagde, at han troede, han lige saa godt kunde faae Hjælp af en juridisk dannet som af en theologisk dannet Mand. Sa, jeg har den Anke at føre imod Provsterne som Skolens Styrere, at de ere Theologer, og imod

Contoirpersonalet, at de i Almindelighed ere Jurister; altsaa kan denne Bemærkning egentlig ikke ramme det af mig Anførte. Det er ikke Examen, hvorpaa det kommer an, der er ikke Spørgsmaal, om Vedkommende er Theolog, Jurist eller Mediciner, men om han kjender til Skolesager, saa at Ministeren har en Mand i Ministeriet, der er i Besiddelse af virkelig reel Sagkundskab, hvilket ikke kan erstattes ved Kjendskab til de Forordninger, der gjælde om Skolevæsenet. Denne Udtalelse — at der i Ministeriet ved Over-skole-directeurens Afkaffelse vil savnes et sagkyndigt Medlem — troer jeg ikke rammes ved den ærede Ministers Bemærkning.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Jeg nødes til at gjøre et Par Bemærkninger til, hvad det ærede Medlem nu sagde. Naar jeg har ytret, at jeg ikke kunde see, at Kultusministeren vilde være heldigere stillet, naar han havde en theologisk dannet Departementschef, end naar han havde en juridisk dannet, saa staaer dette i nøie Forbindelse med, at jeg ikke kan lægge den Vægt, som den ærede Taler gjør, paa Over-skole-directeurens Virksomhed som inspicerende Skolevæsenet. Jeg har væsentlig maattet betragte hans Virksomhed som bestaaende i at have Tilsyn med Seminarierne og i at reise omkring og være tilstede ved deres og andre Examiners, fort sagt, i at udøve de Forretninger, der ikke kunne besørjes af Ministeriets Embedsmænd; men hele hans øvrige Virksomhed staaer for mig ganske i samme Klasse som en Departementsdirecteurs, og jeg kan ikke lægge den Vægt paa hans Inspicering af Skolerne paa Stedet, som den ærede Taler gjør, og som Folge deraf har jeg, afføet fra hine Forretninger ved Examinerne, væsentligt maattet betragte ham som en Departementschef. Det forekommer mig, at den ærede Taler aldeles overspringer det Moment, som haves gennem den af Provster og Biskopper udøvede Virksomhed, idet disse jo give meget omstændelige og fuldstændige Indberetninger, ved Hjælp af hvilke Ministeriet vil være istand til at faae meget af det Materiale tilbetragt, som ellers Over-skole-directeuren skulde skaffe. Jeg kan ikke see Andet,